

TOTTELEVAISUUS- KOULUTUKSEN PERUSTEET

**Piritta
Pärssinen**

Piritta Pärssinen

**TOTTELEVAISUUS-
KOULUTUKSEN
PERUSTEET**

Muita teoksia:

TOKO-vihkot (2006-2009)

Esine-etsintä (2008)

© 2009 Piritta Pärssinen

<http://www.pipap.net>

ISBN: 9789524981897

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi

Kuvat: Piritta Pärssinen, Sari Kokko, Hanna-Mari Laitala, Tiina Pikkuaho & Nina Koso

KASVATUS JA KOULUTUS.....	8
TOTTELEVAISUUSKOULUTUKSEN HISTORIAA	12
TOTTELEVAISUUSKOKEEN KOELUOKAT JA LIIKKEET	19
PALVELUSKOIRAKOKEIDEN TOTTELEVAISUUSUUDEN LIIKKEET	25
TOKON JA PK-TOTTIKSEN EROJA	29
TARVITTAVAT VÄLINEET	33
MISTÄ LÖYTYY SOPIVA KOULUTUSRYHMÄ?	35
ELÄINSUOJELU JA ETIIKKA KOIRANKOULUTUKSESSA	37
ERILAISIA KOIRANKOULUTUKSEN TEORIOITA	43
KOIRAN JA OHJAAJAN VÄLINEN SUHDE	50
HYVÄ KOULUTTAJA	54
HYVÄ TOKOKOIRA	58
TOTTELEVAINEN KOIRA - ÄLYKÄS KOIRA?	65
KOIRAN LUONNE JA KOULUTTAMINEN	71
KOIRAN ELEKIELI JA KOULUTTAMINEN	82
PENTUKOULUTUS	85
AIKUISENA ALOITTAMINEN	97
MITEN VANHAKSI KOIRA PYSTYY TYÖSKENTELEMÄÄN?	99
OPPIMINEN	101
OPPIMISEEN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ.....	108
MUISTI	116
KÄYTTÄYTYMISEN SEURAUKSET	118
VAHVISTAMINEN	120
RANKAISEMINEN	126
SAMMUTTAMINEN	139
PALKITSEMINEN KÄYTÄNNÖSSÄ.....	141
JATKUVA JA SATUNNAINEN PALKITSEMINEN	159
VIRHEIDEN KORJAAMINEN	167

KÄSKYSANAN LISÄÄMINEN	176
OPETUSTAPOJA.....	182
YLEISESTI KÄYTETTYJÄ APUJA	188
OPETUSMENETELMÄN VALINTA	194
KOULUTUKSEN ETENEMINEN.....	200
KRITEERIT	202
OSISTA LIIKKEITÄ	204
SUJUVA SUORITTAMINEN.....	209
VAUHDIKKAAT SUORITUKSET	212
LUOTETTAVA SUORITTAMINEN	218
PERUSASIOITA.....	220
KONTAKTI JA KESKITTYMINEN.....	227
RAUHOITTUMINEN	232
TOKO JA STRESSI.....	236
ÄÄNEKÄS KOIRA.....	240
HARJOITTELUN SUUNNITTELU.....	244
HARJOITTELUMÄÄRÄT	248
HARJOITTELUPAIKAT.....	254
HÄIRIÖHARJOITUKSET.....	256
YLIVAIKEAT HARJOITUKSET	264
TYYPILLISET VIRHEET HARJOITTELUSSA.....	266
TOKOLIIKKEET JA NIIDEN VIRHEITÄ	274
KOIRAN VIRITTÄMINEN SUORITUKSEEN	289
KOKEENOMAINEN HARJOITTELU.....	291
KOIRAN FYYNINEN KUNTO.....	299
LIIKKEENOHJAAJAN KÄSKYTYKSET.....	301
TOKO-KOKEESSA	304
KILPAILEMINEN KANSALLISELLA JA KANSAINVÄLISELLÄ TASOLLA	310
ENEMMÄN KUIN KILPAILIJA?.....	317
KOIRAN AKTIVOINTI JA VIRIKKEELLISTÄMINEN	318

Tämän kirjan tekemisen motivoijana ovat olleet aiemmin tekemäni tottelevaisuusliikkeiden koulutusvihkoset. Niissä ei ole selitetty koulutuksen perusasioita, vaan on keskitytty tottelevaisuusliikkeiden opettamiseen. Tottelevaisuuskoulutuksen perusteet -kirja keskittyy koulutuksen perusasioihin ja niihin valmiuksiin, joita koirien koulutuksessa tarvitaan. Kirjassa ei ole käsitelty juuri ollenkaan arkitottelevaisuutta, koska siihen liittyviä hyviä kirjoja löytyy paljon. Tottelevaisuuskokeisiin tähtäävän koulutuksen perusasioista on kirjoitettu vain vähän suomenkielistä kirjallisuutta, minkä puutteen tämä kirja toivottavasti osaltaan korjaa.

Teoksessa käydään läpi koulutukseen liittyviä asioita mahdollisimman monipuolisesti ja siten, että kirjasta olisi hyötyä sekä ensimmäisen koiransa kanssa koulutusta harjoittelevalle että myös pitemmälle ehtineelle kouluttajalle. Koirien koulutuksesta tulee koko ajan uutta tietoa myös tieteellisissä julkaisuissa, joista on löytynyt tähänkin mielenkiintoista tutkimustietoa kokemuseräisten väitteiden tueksi.

Olen pyrkinyt siihen, että asiat esitettäisiin mahdollisimman objektiivisesti, mutta epäilen, etten ole siihen täysin pystynyt. Jokainen voi kuitenkin valita itse itselleen ja tilanteisiin sopivat koulutusmenetelmät, koska koirat oppivat monella eri tavalla eikä mitään tapaa voi leimata vääräksi tai oikeaksi.

Kiitokset kirjan esilukijoille ja kommentoijille Hansulle, Sarille ja Ammille. Kiitokset myös Elville, Masulle, Selmalle ja Helleville, joita ilman tätä kirjaa ei olisi kirjoitettu.

Kasvatus

Kasvatus, peruskoulutus, perustottelevaisuus ja arkitottelevaisuus ovat asioita, jotka kuuluvat kaikille koirille. Nämä helpottavat koiran elämää, sen käsittelyä ja hoitoa. Perustottelevaisuusharjoitusten avulla koirasta tulee ”hyvin kasvatettu” koira, jonka kanssa on helpompaa elää ja liikkua kuin kouluttamattoman koiran kanssa. Perustottelevaisuus luo pohjan muille harrastuslajeille, vaikka niissä ei suoraan arvosteltaisi tottelevaisuutta. Kasvatus (perustottelevaisuus) aloitetaan heti, kun koira tulee kotiin ja sitä harjoitellaan kaikkialla siellä, missä perustottelevaisuutta tarvitaan. Koiran kasvatuksella ja koulutuksella on seuraavia eroja, mm.

Kasvatus / perustottelevaisuus	Koulutus
- rutiineja - ei sääntöjä suorittamisesta - usein ilman käskyä, ympäristön ärsykkeet laukaisevat käytöksen - koskee usein sellaisia asioita, joita EI saa tehdä - itsehillintää ja hallintaa - kaikkien koirien hallittava - omistaja määrittelee miten toimitaan	- osa sirkustemppeja, eivät kovinkaan tärkeitä elämässä - tehdään koepaikalla sääntöjen mukaan - yksi käsky - yksi toiminto - suorituspainotteisia: pitää tehdä jotain käskyn jälkeen - arvostellaan tarkkojen sääntöjen mukaisesti

Kasvatuksen tavoitteet ja määritelmä ”hyvin kasvatettu koira” vaihtelevat paljon. Ei ole olemassa tiettyjä ainoita oikeita tavoitteita kasvatuksen saralla, vaan jokainen kasvattaa koiransa omien tarpeidensa mukaisesti. Tiettyjä hyviä tapoja, jotka helpottavat elämää, olisi kuitenkin kaikkien koirien hyvä hallita. Näitä ovat mm.

- malttaminen tarvittaessa (ruokakupilla, ennen autosta poistumista, hihnan laittaminen ennen lenkille lähtöä jne.)
- luoksetulo eri tilanteissa ja paikoissa (voi olla koiran hengenpelastaja)
- ei ota: ei ota tavaroita tai ruokaa ihmisten käsistä, maasta, pöydiltä...
- irti: irrottaa otteensa jostain
- vetämättä hihnassa kulkeminen
- mukana kulkeminen (vapaana, ilman että koiraa joutuu koko ajan huuhulemaan mukaan)
- ohittaminen: muiden koirien, ihmisten ja kulkuvälineiden ohittaminen kauniisti
- rauhoittuminen aloilleen (kun ei tapahdu mitään, koira osaa olla rauhasa)

- kohteliaasti tervehtiminen: ei hypi vasten, ei tunge naamalle jne.
- käsittely: koira antaa omistajan ja muiden ihmisten (esim. eläinlääkäri) käsitellä itseään

Kaikki listan tavoitteet eivät ole välttämättömiä ja koiran voi esim. pitää aina hihnassa kiinni, jolloin sen ei tarvitse osata luoksetuloa. Edellä mainitut ovat kuitenkin sellaisia asioita, jotka hallitsemalla koira yleensä täyttää määritelmän ”hyvin kasvatettu koira”. Muita tavoitteita jokainen voi miettiä omien tarpeidensa mukaan. Koira ei tule hyvin kasvatetuksi itsestään, vaan koira pitää aktiivisesti ohjata oikeaan suuntaan. Jos koiran omistaja ei kouluta (kasvata) koiraansa, oppii koira toimimaan arkielämän tilanteissa haluamallaan tavalla – koira oppii koko ajan, itsestäänkin.

Jotkut kilpatokoilijat pitävät kasvatusta ja arkitottelevaisuutta yliarvostettuna ja keskittyvät pentujenkin kanssa nuoresta pitäen kisasuoritusten rakentamiseen. Tavoite on hyvä, mutta pennun opettamisessa on paljon muitakin tärkeitä asioita. Pentuaikana on tärkeää mm. sosiaalistaa koira hyvin muihin koiriin (ja eläimiin) sekä erilaisiin ihmisiin. Arkielämän sääntöjen harjoittelu onnistuu pennun kanssa helpommin kuin aikuisen koiran kanssa. Hyvä kasvatus luo pohjaa koulutuksen onnistumiselle ja hyvin kasvatetun, ohjaajansa hallinnassa arkielämän tilanteissa olevan koiran kanssa on mukavampi kilpaillakin. Sen kanssa ei myöskään joudu ”tappelemaan” tokoliikkeitä tehtäessä, vaan perussäännöt on käyty läpi arkielämässä (mitä tarkoittaa ei, mitä tarkoittaa hyvä jne.).

Koulutus

Koulutus tähtää yleensä koesuorituksen mukaiseen suoritukseen (esim. tottelevaisuuskoe tai palveluskoirakoe) tai käytännön töissä ihmisen apuna toimimiseen (esim. verijälki tai pelastuskoiratoiminta). Näissä kaikissa koira toimii pääsääntöisesti ohjaajan ohjeiden ja käskyjen mukaan. Kouluttaminen voi myös olla harrastusta ilman kilpailullisia tavoitteita. Monesti tuolloin kuitenkin koiralle opetetaan asioita, jotka pohjautuvat koesääntöihin (esim. agilityssä koira pujottelee aina samalla tavalla kuin sen tulisi pujotella kilpailuissakin). Koira voi olla onnellinen ja viettää tasapainoista koiranelämää ilman vakavamielistä kouluttamista, jos sitä aktivoidaan riittävästi muulla tapaa. Kouluttaminen on kuitenkin yksi mukavimpia tapoja aktivoida koira ja saada sen elämään sisältöä.

Koulutuksen tavoitteet voivat olla koirien kannalta ”hyödyttömiä”, esim. tempujen opettelu tai tokoliikkeiden jotkut osat. Osa koulutuksesta on koirankin kannalta hyödyllistä, kun se saa toteuttaa alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaista käyttäytymistä. Rodusta riippuen erilaisten luonnollisten käyttäytymismallien toteuttaminen on tärkeää koiran henkiselle hyvinvoinnille, mikä estää myös koiran ongelmallista käyttäytymistä.

Hyödyllisiä ja kiinnostavia koulutuksen kohteita koiran kannalta ovat yleensä esim.

- jäljestäminen (etenkin verijälki)
- lintukoirien, ajavien koirien ym. metsästyskoirien kokeet
- paimennuskokeet

Koiran kannalta mielekkäitä lajeja, jotka alkavat toimia koiria itsestään palkitsevina alkuopetuksen jälkeen, ovat mm.

- agility
- palvelus- ja pelastuskoirakokeiden maasto-osuudet: esim. esine-etsintä, haku, viesti, jälki ja suojele
- vetokoirakokeet / valjakkohiihto
- canicross (koirajuoksu)

Hieman epämielekkäämpiä lajeja koirille voivat olla esim. koiratanssi, tottelevaisuuskoe tai palveluskoirakokeiden tottelevaisuusosuus.

Vaikka yllä on luokiteltu eri lajeja mielekkäisiin ja epämielekkäisiin, ei asia ole näin yksiselitteinen. Oikealla koulutuksella koira alkaa pitää myös ns. epämielekkäämpiä lajeja mukavina, kun se yhdistää niihin mm. oikean mielentilan, palkkiot ja ohjaajan huomion. Samoin ei ole itsestään selvää, että esim. lintukoira kokee aina lintujen etsimisen ja noutamisen kiinnostavana ja innostuu niistä. Tähän vaikuttavat sekä koiran ominaisuudet (luonne ja perimä), ympäristö sekä koulutuksen onnistuminen.

Erilaisten koemuotojen määrä on kasvanut Suomessa. Rodunomaisten kokeiden lisäksi kaikille koirille avoimia koemuotoja on tullut lisää ja yhä uusia kehitellään (esim. rally-toko). Jotkut uusista koemuodoista ovat olleet lyhytaikaisia tai eivät ole saavuttaneet suosiota laajemmalti (esim. flyball) kun taas esim. agility levittäytyi ympäri Suomen 1990-luvulla hurjalla vauhdilla. Agilityn ”kunniaksi” voidaan suurelta osin lukea lämpimien tai puolilämpimien harjoitteluhallien rakentamiset ympäri Suomea.

Tottelevaisuutta jossain muodossa on mukana monessa lajissa, vaikkakaan ei välttämättä erillisenä osana koesuorituksia. Luoksetulo, paikallaolo ja jonkinlainen seuraaminen kuuluvat monen lajin maastosuorituksiin. Tunnetuimmat ja yleisimmät tottelevaisuuden harjoittelun kohteet ovat toko eli tottelevaisuuskoe ja tottis eli palveluskoirakokeiden tottelevaisuusosio.

Koirien ja ihmisten välisestä yhteiselosta on saatu todisteita arkeologisten kaivausten yhteydessä mm. Egyptistä vuosilta 3000 eaa. Jo tuolta ajalta on tietoja koirien kouluttamisesta mm. metsästyksen, vartiointiin ja paimennukseen. Tuonakaiset kouluttajat käyttivät tuttuja kouluttamisen peruseräitteitä, vaikka nykyiset käsitteet eivät vielä olleet käytössä (kuten vastaehdollistuminen tai totuminen). Rooman vallan aikana koiria käytettiin mm. sirkuksissa ja näyttämöillä. Noin 100 vuotta eaa. roomalainen viljelijä Marcus Varro kirjoitti vinkkejä paimenkoirien kouluttamiseen ja pentujen kasvattamiseen. Koiranäyttelyitä on järjestetty jo 1700-1800-luvulla, miltä ajalta on myös mainintoja koirien kouluttamisesta mm. paimennukseen.

Koiria on liikkunut ja esiintynyt katutaiteilijoiden, näyttelijöiden ja muiden viihdyttäjiensä mukana jo keskiajalta lähtien. Näille koirille oli opetettu monenlaisia temppuja. Koiria alettiin käyttää elokuvissa ja mainoksissa 1900-luvun alussa. Huippunimiksi nousivat koirasankarit Rin-Tin-Tin ja Lassie. Tämä lisäsi edelleen kiinnostusta koirien kouluttamiseen.

Nykyaikaisen koirankoulutuksen merkittävänä kehittäjänä pidetään Konrad Mostia, joka koulutti saksalaisia sotakoiria ensimmäisen maailmansodan aikaan. Most kirjoitti v. 1910 koulutusoppaan (*Training dogs* 1910/1954), jossa käytiin läpi kouluttamisen peruseräitteitä. Maailmansotien koirien urotyöt saivat ihmiset kiinnostumaan enemmänkin koirien kouluttamisesta, mikä johti mm. poliisi- ja opaskoirien kouluttamiseen. Sodan jälkeen Ivan Pavlovin ja B.F.Skinnerin tutkimukset lisäsivät tietoa eläinten oppimisesta. Kiinnostus myös lemmikkikoirien kouluttamiseen alkoi 1900-luvun alussa.

Maailmansotien jälkeen monet armeijan koirankouluttajat siirtyivät siviiliin ja jatkoivat siellä koirien kouluttamista. Yksi heistä oli kiistelty William Koehler. Osa hänen koulutustavoistaan on vieläkin toimivia, vaikka jotkut hänen menetelmistään olivatkin raakoja (hirttäminen, hakkaaminen). Kohlerin menetelmiä käytetään yhä, tosin modernimmassa kuosissa (*The Koehler Method*).

Vietnamin sotaan (1964-1975) koulutettiin paljon eläimiä, joiden joukossa oli koiria. Kouluttajina toimivat mm. käyttäytymispsykologian tutkijat yhdessä armeijan koirankouluttajien kanssa. Heidän oppejaan siirtyi siviiliin sodan jälkeen. Opit perustuivat mm. Skinnerin tutkimuksiin sekä sovellettuun eläinpsykologiaan. 1960-luvulta lähtien on kirjoitettu paljon kirjoja koirien käyttäytymisestä, evoluutiosta sekä oppimisesta. Karen Pryor oli merkittävä vaikuttaja koirankoulutuksen kehittämisessä, sillä hänen kauttaan naksutinkoulutus ja sen teoriat levisivät laajemmalti ihmisten tietoisuuteen (mm. Don't shoot the dog).

1980-luvulla ruotsalainen Anders Hallgren toi esille ”pehmeän”/”lempeän” koirankoulutuksen. Hallgrenilaisuuden jälkeen on siirrytty naksutinkoulutuksen linjoille, jonka menetelmät painottavat koirien omaa oppimista ja siinä mietitään, miten koira oppii ja miten sen saa parhaiten oppimaan. Agilityn saapuminen mukaan koiraurheilulajeihin 1980-luvulla on vaikuttanut osaltaan koirankoulutusasenteisiin. Koira ei voi agilitiässä pakottaa, vaan laji perustuu koiran haluun suorittaa esteitä. Alkuaikojen ”toko-agility” onkin muuttunut vauhdikkaaksi lajiksi, jossa motivointi on avainasemassa hyviä agilitykoiria tehtäessä.

Tottelevaisuuskoetoiminta Suomessa

Tottelevaisuuskoulutuksen ja -kokeiden tavoitteet ovat vuosien mittaan pysyneet suhteellisen samoina. Sääntöjen mukaan tavoitteet ovat seuraavat:

Koulutuksen tarkoituksena on opettaa koiralle miellyttävää ja hallittua käyttäytymistä sekä koiran ohjaajalle oikeaa ja asiallista koiran käsittelytaitoa. Tottelevaisuuskokeella testataan koulutuksen tulosta eli koiran ja ohjaajan välistä yhteistyötä sekä koiralle opetetun käyttäytymisen tasoa. Koetoiminnan tavoitteena on myös lisätä tietoa koiran oppimiskyvystä sekä koulutuksen mahdollisuuksista koiran yhteiskuntakelpoisuuden parantamisessa. Lisäksi tavoitteena on eläinystävällisen ja terveen kilpailuhengen luominen sekä harrastuksen lisääminen.

Tottelevaisuuskokeet olivat alun perin tarkoitettu seurakoirille. Suomeen tokokokeet tulivat v. 1965. Suomen Snautseri-Pinserikerho oli ensimmäisiä, joka otti ”obedience-harrastuksen” mukaan valikoimiinsa. ja ensimmäinen tottelevaisuuskoe järjestettiin v. 1966 Hangon kaikkien rotujen näyttelyn yhteydessä. Virallinen tottelevaisuuskoetoiminta alkoi v. 1968 näyttelyiden yhteydessä (Seurakoirien tottelevaisuuskoe). Koesäännöt mukailivat aluksi ruotsalaisia sääntöjä. Ensimmäinen kilpaileva koira oli karkeakarvainen mäyräkoira. Tuon ajan kokeissa oli kaksi luokkaa, I ja II. Tottelevaisuusvalioksi (SF TVA) koira tuli kolmella II-luokan 1-tuloksella (Hagström 2008a, 2008b).

V. 1968 säännöt (Lähde: Seurakoirien tottelevaisuuskokeiden säännöt)

I luokka

Osasuoritus	Kerroin	Pisteet
1. Seuraaminen kytkettynä	3	30
2. Seuraaminen taluttimetta	4	40
3. Maahanmeno	2	20
4. Luoksetulo	2	20
5. Noutaminen tai seisomaan jääminen	2	20
6. Estehyppy	2	20
7. Paikalla makaaminen	5	50
Yhteensä		200

II luokka

Osasuoritus	Kerroin	Pisteet
1. Seuraaminen taluttimetta	4	40
2. Maahanmeno	3	30
3. Luoksetulo	6	60
4. Noutaminen	4	40
5. Vapaavalintainen tehtävien esittäminen	2	20
6. Noutaminen ja estehyppy	3	30
7. Jäljestämiskoe ja noutaminen	5	50
8. Paikalla makaaminen	5	50
Yhteensä		320

Teemalla ”yhteiskuntakelpoinen koira” tottelevaisuuskokeet vapautettiin kaikille roduille v. 1974. Luokkia oli tuolloisten sääntöjen mukaan kolme: alokas- (I), avoin-(II) ja voittajaluokka (III). Alkuaikoina kokeisiin osallistui lukuisia spanieleita. Vuonna 1978 todettiin tottelevaisuusvalioita olevan n. 70 kappaletta, joista 30 oli spanieliä. Muita yleisiä rotuja olivat villakoirat, snautserit ja mäyräkoirat (Hagström 2008a, 2008b).

V. 1974 säännöt (Lähde Hagström 2008).

Alokasluokka

Osasuoritus	Kerroin	Pisteet
1. Käyttäytyminen	1	10
2. Paikalla makaaminen	4	40
3. Seuraaminen kytkettynä	2	20
4. Seuraaminen taluttimetta	4	40
5. Maahanmeno	2	20
6. Luoksetulo	2	20
7. Nouto	2	20
8. Seisominen	2	20
9. Vapaa estehyppy	1	10
Yhteensä		200

Avoin luokka

Osasuoritus	Kerroin	Pisteet
1. Käyttäytyminen	1	10
2. Paikalla makaaminen	4	40
3. Vapaana seuraaminen	3	30
4. Maahanmeno	1	10
5. Luoksetulo, jonka yhteydessä seisominen	3	30
6. Seisominen	2	20
7. Nouto	3	30
8. Estehyppy, istuminen ja takaisin	3	30
Yhteensä		200

Voittajaluokka

Osasuoritus	Kerroin	Pisteet
1. Käyttäytyminen	1	10
2. Paikallaolo	4	40
3. Vapaana seuraaminen	3	30
4. Maahanmeno	2	20
5. Luoksetulo, jonka yhteydessä seisomaan jääminen ja maahanmeno	4	40
6. Seisominen	2	20
7. Ryömiminen	4	40
8. Estehyppy	2	20
9. Nouto	2	20
10. Jäljestämisnouto	4	40
11. Kauko-ohjattu istuminen, seisominen ja maahanmeno	4	40
Yhteensä		320

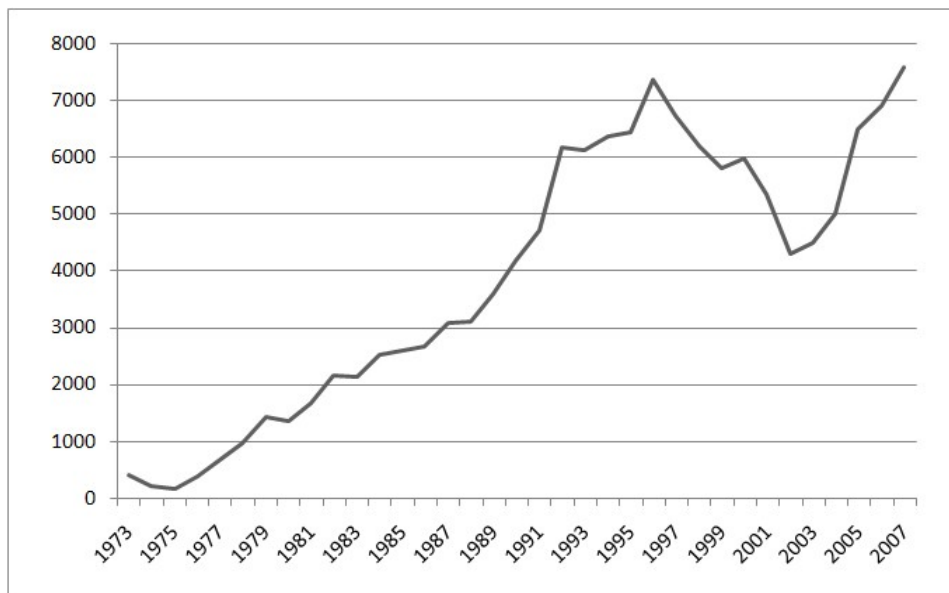
Vuoteen 1988 saakka luokkia oli vain kolme. Koirasta tuli Suomen tottelevaisuusvalio kolmella voittajaluokan 1-tuloksella vuoteen 1991 saakka. Sen jälkeen valioituminen tapahtui vain erikoisvoittajaluokassa (EVL) (SF / FIN / FI TVA). Vuonna 1996 myös sekarotuiset ja rekisteröimättömät koirat saivat osallistua tokokokeisiin, aluksi omissa luokissaan ja myöhemmin samoissa luokissa rekisteröityjen koirien kanssa. Sääntöuudistus vuodelta 2004 toi mukanaan oikeuden luokkavaihtoon vain yhdellä 1-tuloksella. Kolme 1-tulosta samassa luokassa antaa oikeuden koulutustunnukseen (TK1, TK2, TK3 ja TK4).

Koesuorituksissa oli havaittavissa selvää nousua tokokokeen alkuajoista lähtien aina 1990-luvun puoliväliin asti. Tuolloin koesuorituksissa tapahtui selvä notkahdus alaspäin. Syynä alamäkeen voidaan pitää ehkä agilityä, jonka suosio oli tuolloin kovassa kasvussa ja moni potentiaalinen tokokoira keskittyikin siihen – uuteen ja hauskaan lajiin. Koulutusmenetelmien muuttuminen ja uudet koulutusvinkit 1990-luvun loppupuolella mahdollisesti aiheuttivat tokon ”uuden tulemisen”. Koirat suorittavat nykyään tokoa yhtä innostuneina ja aktiivisina kuin agilityä, jossa koventunut kilpailu puolestaan on pudottanut joitakin alkuaikojen rotuja ja harrastajia pois lajin parista.

Vuosien 1988 - 2007 välisenä aikana yhteensä 4544 koiraa kilpaili tottelevaisuuskokeissa. Näiden koirien tulosjakauma oli seuraava:

ALO1	10 000
AVO1	5537
VOI1	1773
EVL1	987
Yhteensä	18297

Koesuorituksia tehtiin vuonna 2008 7544. Tottelevaisuuskokeita järjestetään vuosittain lähes 300.

Koesuoritusten muutokset v. 1973-2007.

Alla olevassa taulukossa ovat tuona aikana yli 100 koiran suoritukseen päässeet rodut. Yhteensä eri rotuja kilpaili 184. Tottelevaisuusvalioita valmistui yhteensä 814.

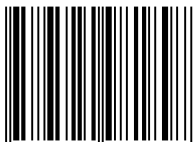
määrä	TVA:t	rotu	Roturyhmä
391	93	bordercollie	1
296	69	saksanpaimenkoira	1
214	78	kultainennoutaja	8
195	16	australianpaimenkoira	1
189	35	belgianpaimenkoira tervueren	1
177	9	hovawart	2
167	11	novascotiannoutaja	8
161	63	labradorinnoutaja	8
140	27	belgianpaimenkoira groenendael	1
117	18	shetlanninlammaskoira	1
115	23	rottweiler	2
107	31	collie, pitkäkarvainen	1
107	12	sileäkarvainen noutaja	8

Suomenmestaruudesta alettiin kilpailla Suomessa v. 1973, jolloin mestaruuden voitti isovillakoira Hakametsän Amor ohjaajanaan Tarja Klemola. Sama pari voitti mestaruuden vielä kolmena seuraavana vuonnakin (Salokanto 1978). Ken-

Tottelevaisuuskoulutuksen perusteita sekä harrastuksen vasta aloittaneille että kilpailijoille.

Tottelevaisuuskoulutuksen perusteita -kirjassa kerrotaan kattavasti kokeisiin tähtäävän tottelevaisuuskoulutuksen perusasioista. Pohjana kirjan ohjeille ovat koulutuskentällä tehtyjen havaintojen ja kokemusten lisäksi koirankoulutuksesta tehdyt tutkimukset. Tavoitteena on auttaa kouluttajia välttämään koulutusongelmien syntymistä, jotta harjoittelu olisi tehokkaampaa ja helpompaa sekä koiralle että kouluttajalle.

Kirjassa käydään laajasti läpi mm. palkitseminen, virheiden korjaaminen, perusasioiden opettaminen, nopeuden ja tarkkuuden lisääminen, miten löydät hyvän tokokoiran, harjoittelumäärät ja tie menestykseen, ylivaikkeat harjoitukset ja erilaiset opetusmenetelmät.

9 789524 981897